

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. május 28.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2018/0152/A(COD)

5950/1/21
REV 1 ADD 1

VISA 25
FRONT 40
MIGR 25
IXIM 37
SIRIS 13
COMIX 70
CODEC 154
PARLNAT 119

A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban a Vízuminformációs Rendszer megreformálásának céljából a 767/2008/EK, a 810/2009/EK, az (EU) 2016/399, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240, az (EU) 2018/1860, az (EU) 2018/1861, az (EU) 2019/817 és az (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2004/512/EK és a 2008/633/IB tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI RENDELET elfogadása céljából

- A Tanács indokolása
- A Tanács által 2021. május 27-én elfogadva

I. BEVEZETÉS

1. A VIS alapos értékelését követően a Bizottság 2018. május 16-án jogalkotási javaslatot nyújtott be a VIS-rendelet módosítására¹ (a továbbiakban: a VIS módosításáról szóló rendelet) vonatkozóan.
2. Az Állandó Képviselők Bizottsága a 2018. december 19-i ülésén megbízást fogadott el az Európai Parlamenttel folytatandó tárgyalások megkezdésére².
3. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2018. szeptember 19-én fogadta el véleményét³.
4. Az európai adatvédelmi biztos 2018. december 12-én nyilvánított véleményét⁴.
5. Az Európai Parlament kérésére az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége 2018. augusztus 30-án nyilvánított véleményt⁵.
6. Az Európai Parlament 2019. március 13-án elfogadta az első olvasatban kialakított álláspontját⁶.
7. A Tanács és az Európai Parlament 2019 októberében tárgyalásokat kezdett annak céljából, hogy megállapodást lehessen elérni a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjának szakaszában („korai második olvasatbeli megállapodás”).
8. A tárgyalások során világossá vált, hogy a bizottsági javaslatból hiányoznak bizonyos rendelkezések – az úgynevezett „VIS kapcsolódó módosítások”. Ezek azok a módosítások, amelyeket az uniós információs rendszerekről és adatbázisokról szóló jogi aktusokon végre kell hajtani annak következtében, hogy a VIS automatizált lekérdezéseket hajt végre ezekben az egyéb rendszerekben. A Bizottság hasonló kapcsolódó módosításokat javasolt az ETIAS-ra vonatkozóan⁷.

¹ 8853/18.

² 15726/18.

³ EESC 2018/03954, HL C 440., 2018.12.6., 154. o.

⁴ Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója a Vízuminformációs Rendszerről szóló új rendeletre irányuló javaslatról, HL C 50., 2019.2.8., 4. o.

⁵ Az FRA véleménye – 2/2018. <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/revised-visa-information-system-and-its-fundamental-rights-implications>

⁶ T8-0174/2019, 7401/19.

⁷ Lásd COM (2019) 3 final és COM (2019) 4 final.

9. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó uniós szakpolitikákban való tagállami részvétel változó geometriája miatt jogilag lehetséges volt az, hogy a schengeni vívmányok területén a külső határokhoz kapcsolódó jogi eszközök módosítására vonatkozóan csak egyfajta kapcsolódó módosításokat illesszenek be a VIS módosításáról szóló rendeletbe (amely e tanácsi indokolás tárgyát képezi), míg az említett vívmányokhoz nem tartozó más rendelkezéseket külön jogi eszközbe kellett beilleszteni.
10. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2020. június 17-én módosította a Tanács megbízását, hogy az magában foglalja a „VIS kapcsolódó módosításokat”⁸. Mivel az Európai Parlament már elfogadta első olvasatbeli álláspontját, tárgyalócsoportja jelezte, hogy az intézményközi tárgyalások során meghatározza majd az ezen új rendelkezésekkel kapcsolatos álláspontját.
11. Hat politikai háromoldalú egyeztetést és számos szakmai egyeztetést követően a tárgyalások 2020. december 8-án sikeresen lezárultak: az Európai Parlament és a Tanács kompromisszumra jutott az alábbi két rendelet szövegére vonatkozóan:
- a Vízuminformációs Rendszer megreformálásának céljából a 767/2008/EK, a 810/2009/EK, az (EU) 2016/399, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240, az (EU) 2018/1860, az (EU) 2018/1861, az (EU) 2019/817 és az (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2004/512/EK és a 2008/633/IB tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló rendelet (a VIS módosításáról szóló rendelet, amely e tanácsi indokolás tárgyát képezi), valamint
 - a 603/2013/EU, az (EU) 2016/794, az (EU) 2018/1862, az (EU) 2019/816 és az (EU) 2019/818 rendeletnek az egyéb uniós információs rendszerekhez a VIS céljából való hozzáférésre vonatkozó feltételek megállapítása tekintetében történő módosításáról szóló rendelet.
12. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2021. január 22-én megállapodás céljából megvizsgálta a végső kompromisszumos szöveget.

⁸ 8787/20.

13. Az Európai Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottsága (LIBE) 2021. január 27-én megerősítette a politikai megállapodást, február 1-jén pedig a LIBE elnöke levelet küldött az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének, amelyben megerősítette, hogy amennyiben a Tanács a jogász-nyelvész ellenőrzést követően első olvasatban jóváhagyja a két rendeletet, a Parlament a második olvasat során jóváhagyja a Tanács álláspontját.
14. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2021. február 3-án megerősítette a rendeletek kompromisszumos szövegére vonatkozóan született politikai megállapodást.
15. Dánia nem vesz részt a VIS módosításáról szóló rendelet elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó. Mivel e rendelet a schengeni vívmányokon alapul, Dánia az e rendeletről szóló tanácsi döntést követő hat hónapos időszakon belül határoz arról, hogy azt nemzeti jogában végrehajtja-e.
16. Írország nem vesz részt a VIS módosításáról szóló rendelet elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó, mivel a szóban forgó rendelet a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyekben Írország nem vesz részt.
17. Izland, Norvégia, Svájc és Liechtenstein tekintetében a VIS módosításáról szóló rendelet a schengeni vívmányok rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi.
18. Ciprus, Bulgária, Románia és Horvátország tekintetében a VIS módosításáról szóló rendelet rendelkezései a csatlakozási okmányok értelmében a schengeni vívmányokon alapuló, illetve az azokhoz egyéb módon kapcsolódó rendelkezéseket képeznek.

II. CÉL

19. A 2004/512/EK tanácsi határozattal (a továbbiakban: a VIS-határozat) és a 767/2008/EK rendelettel létrehozott VIS az az uniós információs rendszer, amely megkönnyíti a rövid távú tartózkodásra jogosító („schengeni”) vízumokkal kapcsolatos eljárást, valamint segíti a vízum-, a határforgalom-ellenőrzést végző, a menekültügyi és a migrációs hatóságokat azon harmadik országbeli állampolgárok ellenőrzésében, akiknek a schengeni térségbe való beutazáshoz vízumra van szükségük. A VIS összeköti a tagállamoknak a világ különböző pontjain lévő konzulátusait és összes külső határátkelőhelyét.
20. A VIS módosításáról szóló rendelet célja a VIS továbbfejlesztése annak érdekében, hogy az jobban megfeleljen a vízum-, a határookra vonatkozó és a biztonságpolitika terén jelentkező új kihívásoknak. Célja különösen a vízumkérelmezési eljárások megkönnyítése; a rövid vagy hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumokkal, illetve a tartózkodási engedélyekkel kapcsolatos döntések meghozatala előtt végzett háttérellenőrzések, valamint a külső határátkelőhelyeken és a tagállamok területén végzett személyazonosság-ellenőrzések megerősítése; továbbá a schengeni térség belső biztonságának fokozása a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízummal, illetve tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó információk tagállamok közötti megosztásának megkönnyítésével.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

A. Általános megjegyzések

21. Az Európai Parlament és a Tanács tárgyalásokat folytatott azzal a céllal, hogy olyan megállapodás születhessen a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja alapján, amelyet a Parlament a második olvasatban módosítások nélkül jóvá tudna hagyni. A VIS módosításáról szóló rendeletre vonatkozó, első olvasatban elfogadott tanácsi álláspont szövege maradéktalanul tükrözi a két társjogalkotó között az Európai Bizottság segítségével létrejött kompromisszumot.

B. Főbb kérdések

A VIS-szel kapcsolatos szabályok egységes szerkezetbe foglalása

22. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja értelmében a Vízuminformációs Rendszer (VIS) létrehozásáról szóló 2004/512/EK tanácsi határozat és a VIS-hez való bűnüldözési célú hozzáférésről szóló 2008/633/IB tanácsi határozat hatályát veszti.
23. Ily módon egységes szerkezetbe foglalták a VIS létrehozására és használatára vonatkozó valamennyi szabályt.

A VIS hatálya

24. A Tanács az első olvasatban elfogadott álláspontjában támogatja a Bizottság azon javaslatát, hogy – a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok mellett – a felülvizsgált VIS-be foglalják bele a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumokat és a tartózkodási engedélyeket is, amelyek – bár rájuk főként a nemzeti szabályok az irányadók – szabad mozgást tesznek lehetővé a schengeni térségen belül.
25. A VIS hatályának e kiszélesítése lehetővé teszi majd a tagállamok kiállító hatóságain kívüli hatóságok számára, hogy ellenőrizzék az adott okmányt és annak birtokosát a határokon, illetve a tagállamok területén. Ily módon megszünteti a határigazgatás és a biztonság terén fennálló jelentős információhiányt, valamint lehetővé teszi, hogy a rendszer jobban tudjon reagálni a biztonsági fejleményekre és a migrációs kihívásokra, optimalizálva az EU külső határainak igazgatását.

Háttérellenőrzések

26. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja a bizottsági javaslatban szereplő azon elképzelésre épül, hogy lehetővé kell tenni a vízumhatóságok részére azt, hogy az interoperabilitási keret igénybevételével más adatbázisokban is tudjanak automatizált ellenőrzéseket végezni. A Tanács a szóban forgó álláspontjában ugyanakkor tovább bővíti ezt az elképzelést azzal, hogy különbséget tesz az érzékeny és a nem érzékeny adatbázisok lekérdezésére vonatkozó szabályok és eljárások között.

27. A jelenlegi szabályok értelmében a konzulátusok csak a Schengeni Információs Rendszerben (SIS) kötelesek ellenőrizni a vízumköteles utazókat annak megállapításához, hogy a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumot kérelmező személyre vonatkozik-e beutazási tilalom. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja értelmében a VIS-ben rögzített valamennyi kérelmet – legyen szó rövid vagy hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumra, illetve tartózkodási engedélyre vonatkozó kérelemről – automatikusan összevetik a biztonsággal és a migrációval kapcsolatos összes többi uniós információs rendszerben tárolt adatokkal. Ezzel a kötelező keresztellenőrzéssel kiszűrhetők majd a többszörös személyazonosságot használó kérelmezők, és beazonosítható lesz minden olyan személy, aki biztonsági vagy adott esetben a migrációs szabályok be nem tartása szempontjából kockázatot jelent.
28. A határokkal kapcsolatos adatbázisokon és a SIS-en kívül a VIS által lekérdezett adatbázisok között szerepel az ECRIS-TCN rendszer és az Interpol TDAWN-adatbázisa (feltéve, hogy nem jutnak információk az Interpol-riasztás rögzítőjének a tudomására), valamint a kiutasításra vonatkozó olyan SIS-figyelmeztető jelzések lekérdezése a SIS-ben, amelyek eredetileg nem szerepeltek az Európai Parlament első olvasatban elfogadott álláspontjában, de a Parlament végül elfogadta őket. Az ECRIS-TCN rendszert illetően a Tanács az első olvasatban elfogadott álláspontjában a lekérdezéseket a súlyos bűncselekmények, illetve terrorizmus miatti ítéletekre korlátozza. Az említett álláspontban szerepel egy időbeli korlát is: terrorista bűncselekmények esetén az elmúlt 25 évben, súlyos bűncselekmények esetén pedig az elmúlt 15 évben kiszabott ítéleteket fogják figyelembe venni. (Az Európai Parlament által az ECRIS-TCN rendszer lekérdezésének elfogadásához kompromisszumként kért) határidők mögött az az elképzelés áll, hogy a VIS-találatok tekintetében azonos legyen az „idősáv” a nemzeti bűnügyi nyilvántartásokban szereplő ítéletekkel kapcsolatban, mivel ezek időtartama nem harmonizált uniós szinten.
29. Az érzékeny találatok ellenőrzésével megbízott hatóságokat illetően az Európai Parlament által eredetileg javasolt „egységes kapcsolattartó pont” helyett a Tanács az első olvasatban elfogadott álláspontjában bevezeti a „kijelölt VIS-hatóságok” fogalmát. E hatóság „kijelölésével” (a „felállításával” szemben) a tagállamok fenntartanak némi mérlegelési jogkört: kijelölhetnek egynél több hatóságot, így például a SIRENE-irodákat, feltéve, hogy ezek a hatóságok elegendő kiegészítő forrást kapnak ezen új feladatok elvégzésére.
30. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja különös szabályozást tartalmaz az ETIAS figyelőlistán szereplő találatokra vonatkozóan, amelyeket – érzékenyséjük miatt – az ETIAS nemzeti egységek fognak majd ellenőrizni.

Kapcsolódó módosítások

31. Amint azt a fenti 8–10. pontban kifejtettük, a tárgyalások során világossá vált, hogy bizonyos rendelkezések hiányoznak a bizottsági javaslatból. A VIS automatizált lekérdezéseinek teljes körű létrehozása érdekében módosítani kellene az azon uniós információs rendszerekre és adatbázisokra vonatkozó jogi aktusokat, amelyeket a VIS a személyes adatok automatizált kezelésével lekérdez. Figyelembe kellett venni továbbá az interoperabilitásra vonatkozó új jogszabályi környezetet, amely a VIS-javaslat 2018. májusi előterjesztése óta megváltozott. A Bizottság hasonló kapcsolódó módosításokat javasolt az ETIAS-ra vonatkozóan⁹.
32. A Tanács az első olvasatban elfogadott álláspontjában megszünteti ezt a hiányosságot, és technikai módosításokat illeszt be az alábbi jogi aktusok két csoportjába:
- a) a „schengeni határellenőrzési” rendeletek: VIS-rendelet¹⁰, EES-rendelet¹¹, ETIAS-rendelet¹², SIS visszaküldési rendelet¹³, SIS határellenőrzési rendelet¹⁴ és az interoperabilitásról szóló rendelet (a határok területén)¹⁵, valamint

⁹ Lásd COM (2019) 3 final és COM (2019) 4 final.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 767/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) (HL L 218., 2008.8.13., 60. o.).

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2226 rendelete (2017. november 30.) a tagállamok külső határait átlépő harmadik országbeli állampolgárok belépésére és kilépésére, valamint beléptetésének megtagadására vonatkozó adatok rögzítésére szolgáló határregisztrációs rendszer (EES) létrehozásáról és az EES-hez való bűnüldözési célú hozzáférés feltételeinek meghatározásáról, valamint a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény, a 767/2008/EK rendelet és az 1077/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 327., 2017.12.9., 20. o.).

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1240 rendelete (2018. szeptember 12.) az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet, az 515/2014/EU rendelet, az (EU) 2016/399 rendelet, az (EU) 2016/1624 rendelet és az (EU) 2017/2226 rendelet módosításáról (HL L 236., 2018.9.19., 1. o.).

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1860 rendelete (2018. november 28.) a Schengeni Információs Rendszernek a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldése céljából történő használatáról (HL L 312., 2018.12.7., 1. o.).

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1861 rendelete (2018. november 28.) a határforgalom-ellenőrzés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény módosításáról, valamint az 1987/2006/EK rendelet módosításáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2018.12.7., 14. o.).

- b) a „nem schengeni szövegek és a schengeni rendőrségi együttműködésre vonatkozó szövegek”: Eurodac-rendelet¹⁶, Europol-rendelet¹⁷, SIS rendőrségi együttműködési rendelet¹⁸, ECRIS-TCN rendelet¹⁹ és az interoperabilitásról szóló rendelet (a rendőrségi együttműködés területén)²⁰.

A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó uniós szakpolitikákban való tagállami részvétel változó geometriája miatt a kapcsolódó módosítások második csoportja külön jogi eszközben szerepel, amely mindazonáltal zökkenőmentesen illeszkedne a VIS-rendelethez annak érdekében, hogy lehetővé tegye a rendszer átfogó működését és használatát.

Biometria

33. A biometriát illetően a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja az Európai Parlamenttel folytatott intenzív tárgyalások eredménye. Az elért kompromisszum továbbra is tartalmazza a bizottsági javaslat lényegi elemeit, ugyanakkor kiegészült az Európai Parlament által javasolt néhány biztosítékkal:

-
- ¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/817 rendelete (2019. május 20.) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a határok és a vízumügy területén, továbbá a 767/2008/EK, az (EU) 2016/399, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240, az (EU) 2018/1726 és az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a 2004/512/EK és a 2008/633/IB tanácsi határozat módosításáról (HL L 135., 2019.5.22., 27. o.).
- ¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 603/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló 604/2013/EU rendelet hatékony alkalmazása érdekében az ujjlenyomatok összehasonlítását szolgáló Eurodac létrehozásáról, továbbá a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való, bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagy méretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző ügynökség létrehozásáról szóló 1077/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 180., 2013.6.29., 1. o.).
- ¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/794 rendelete (2016. május 11.) a Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L 135., 2016.5.24., 53. o.).
- ¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1862 rendelete (2018. november 28.) a rendőrségi együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a 2007/533/IB tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1986/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2010/261/EU bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2018.12.7., 56. o.).
- ¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/816 rendelete (2019. április 17.) az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer kiegészítése érdekében a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szemben hozott ítéletekre vonatkozó információval rendelkező tagállamok azonosítására szolgáló központosított rendszer (ECRIS-TCN) létrehozásáról, valamint az (EU) 2018/1726 rendelet módosításáról (HL L 135., 2019.5.22., 1. o.).
- ²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/818 rendelete (2019. május 20.) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, a menekültügy és a migráció területén, valamint az (EU) 2018/1726, az (EU) 2018/1862 és az (EU) 2019/816 rendelet módosításáról (HL L 135., 2019.5.22., 85. o.).

- a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok esetében az ujjnyomatvétel alsó korhatára 12 évről hat évre csökken; hasonlóképpen, a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok és a tartózkodási engedélyek esetében sem tárolhatók a VIS-ben hat év alatti gyermekek ujjnyomatai; a gyermekektől történő ujjnyomatvételre szigorúbb biztosítékok vonatkoznak, és az ilyen adatok felhasználását olyan helyzetekre kell korlátozni, ahol az a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja, különösen az adatok tárolási idejének korlátozásával,
- a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok esetében az ujjnyomatvétel felső korhatára 75 év, mivel az idősök ujjnyomatainak minősége romlik;
- a helyben rögzített arcképmás lesz a vízumeljárás alapszabálya (a 6 év alatti gyermekek esetében is, a gyermekkereskedelem elleni küzdelem elősegítése érdekében). A tagállamok ezenkívül papíralapú fényképet is kérhetnek az egyes kérelmekhez. A papíralapú fénykép beszkenelt másolata csak kivételes esetben kerül be a VIS-be, amikor nem kötelező helyben rögzített arcképmást készíteni (állam- vagy kormányfők, királyi családok stb.), de nem használható fel biometrikus megfeleltetésre. A rendszerben meg kell jelölni, ha az arcképmást a kérelem benyújtásakor helyben rögzítették; kivételes esetekben az arcképmást a géppel olvasható elektronikus úti okmány (eMRTD) chipjéről fogják lehívni,
- az előző vízumkérelemtől számított 59 hónapon belül benyújtott vízumkérelmek esetében a biometrikus adatokat a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően lemásolják,
- a gyermekek biometrikus adatai a tagállamok területén ellenőrizhetők,
- a gyermekek biometrikus adataihoz a bűnüldöző szervek az Európai Parlament által eredetileg javasolt 18 év helyett 14 éves kortól férhetnek hozzá. Az e korhatár alatti, áldozattá váló gyermekek adataihoz a védelmük érdekében mindig hozzá lehet majd férni,
- a 12 év alatti gyermekek biometrikus adatait a schengeni térségből való kilépéskor és a vízum lejártakor törölni fogják (az adatok törlése céljából az EES automatikus értesítést küld a VIS-be),
- a menekültügyi hatóságok hozzáférhetnek majd a személyazonosító okmányokkal nem rendelkező gyermekek ujjnyomataihoz.

34. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja a határforgalom-ellenőrzést végző hatóságok és a területen belüli ellenőrzéseket végző illetékes hatóságok hozzáférési jogaival, a menekültügyi hatóságoknak a rövid és a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok és a tartózkodási engedélyek tekintetében a VIS-adatokhoz való hozzáféréssel, valamint a személyazonosításról szóló cikkekkel is foglalkozik. Ami az arcképmás alapján végzett keresést illeti, az általános elv az, hogy ezt a fajta keresést egyformán szabályozzák a rövid és a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok, valamint a tartózkodási engedélyek esetében. A Tanács az álláspontjában azt az elvet is elfogadta, hogy az arcképmás alapján személyazonosítás céljából lehessen keresni (nem egyedüli, hanem másodlagos keresési kritériumként), valamint hogy az arcképmást (ugyanilyen feltételekkel) menekültügyi összefüggésben használják fel.
35. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja a VIS-hez való hozzáférési jogokat a feltétlenül szükséges mértékre korlátozza. Például a bűnüldöző hatóságok csak korlátozottan férhetnek hozzá a gyermekekre vonatkozó adatokhoz és a VIS-ben megszakítás nélkül legalább tíz évre rögzített tartózkodási engedélyek birtokosaira vonatkozó adatokhoz.

Egyedi kockázati mutatók

36. A vízumkérelmek feldolgozásakor más adatbázisok automatikus lekérdezése mellett specifikus kockázati mutatók alkalmazására is sor fog kerülni. A Tanács az első olvasatban elfogadott álláspontjában egyetért az Európai Parlament azon véleményével, hogy ezeket a – biztonsági, illegális bevándorlással kapcsolatos vagy jelentős járványügyi kockázatokra utaló – mutatókat profilalkotást lehetővé tevő algoritmusként kell alkalmazni.
37. A mutatók között adatelemzési szabályok, a tagállamok által bejelentett konkrét értékek, valamint az egyéb érintett határigazgatási és biztonsági adatbázisokból előállított statisztikák is szerepelni fognak. Ez várhatóan javítja majd a kockázatértékelést és lehetővé teszi az adatelemzési módszer alkalmazását. A kockázati mutatókban nem szerepelnek majd személyes adatok, és a mutatók a tagállamok által nyújtott, a fenyegetésekre, a megtagadott beléptetések rendellenes arányára, a harmadik országbeli állampolgárok egyes kategóriáinak túltartózkodására és a közegészségügyi kockázatokra vonatkozó statisztikákon és információkon alapulnak.
38. A Tanács az első olvasatban elfogadott álláspontjában a Vízumkódexből a VIS-rendeletbe helyezi át a specifikus kockázati mutatókra vonatkozó rendelkezéseket, és az ETIAS átvilágítási szabályaihoz teljes mértékben igazodó irányítási struktúrát javasol.

A bűnüldöző szervek hozzáférése a VIS-adatokhoz

39. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja hatályon kívül helyezi a bűnüldöző szerveknek a VIS-adatokhoz való hozzáféréséről szóló 2008/633/IB tanácsi határozatot és ezt a kérdést a VIS-rendeletben szabályozza.
40. A rendelet kiegészítő célja, hogy engedélyezze a nemzeti bűnüldöző szervek és az Europol számára, hogy szigorú feltételek mellett bűnüldözési célokból hozzáférjenek a VIS-adatokhoz. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja szerint a kijelölt hatóságok és az Europol strukturáltabb hozzáféréssel rendelkeznek majd a VIS-hez, beleértve a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumokat és a tartózkodási engedélyeket is, a terrorcselekmények vagy egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése vagy kivizsgálása céljából, meghatározott feltételek mellett, valamint az EU adatvédelmi szabályaival és a VIS-ben foglalt egyéb biztosítékokkal összhangban.
41. Az uniós információs rendszerek új generációjához igazodva, a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja nem tekinti a VIS-hez való hozzáférés feltételének a 2008/615/IB határozat (prümi határozat) szerinti automatizált ujjnyomat-azonosító rendszerben történő előzetes keresést, amit az Európai Parlament első olvasatban elfogadott álláspontja tartalmazott.

Hozzájárulás az EU visszaküldési politikájához

42. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja szerint a VIS hozzá fog járulni az uniós visszaküldési politika eredményességének növeléséhez: a kérelmező úti okmányának másolatai bekerülnek a VIS-be, ami megkönnyíti a kiutasítási eljárás hatálya alá tartozó, úti okmánnyal nem rendelkező személyek azonosítását és visszafogadását. Ezenfelül a Frontex, és különösen a Frontex visszaküldési csapatai is hozzáférhetnek majd a VIS-hez.

Fuvarozók

43. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja szerint a fuvarozók a fuvarozói portálon keresztül (korlátozott) hozzáféréssel rendelkeznek majd a VIS-adatokhoz („OK/NOT OK” válasz), az ETIAS és a határregisztrációs rendszer esetében már bevezetett módon.

VIS-adatok közlése harmadik országokkal vagy nemzetközi szervezetekkel

44. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja értelmében a VIS-adatok nem továbbíthatók és nem tehetők hozzáférhetővé harmadik országok vagy nemzetközi szervezetek számára, de visszaküldés, áttelepítés vagy bűnüldözés céljából nagyon szigorú feltételek mellett lehetőség van eltérésekre.

Alapjogok

45. A Tanács az első olvasatban elfogadott álláspontjában kibővíti az általános elvekről szóló cikket annak érdekében, hogy megerősítse az alapvető jogok védelmét a személyes adatok VIS-en belüli kezelése során, különös tekintettel a kérelmezőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés tilalmára. Ezenkívül bevezeti, hogy a gyermek mindenek felett álló érdeke a rendeletben előírt valamennyi eljárás tekintetében alapelvnek minősüljön.
46. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja összhangba hozza a VIS adatvédelmi rendelkezéseit az általános adatvédelmi rendeletben²¹ meghatározott normákkal. Az álláspontra a „beépített adatvédelem” megközelítést is magában foglalja. A kiegészített szöveg előírja az utazók magánéletének és alapvető jogainak hatékony védelméhez szükséges biztosítékokat és mechanizmusokat, különösen a magánéletük és személyes adataik tekintetében.

A VIS egyéb technikai összetevőinek továbbfejlesztése

47. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja a VISMailt a VIS-be integrálja és javítja funkcionalitását. Megbízta továbbá az eu-LISA-t azzal, hogy a VIS-adatokat az interoperabilitásról szóló rendelet alapján létrehozott, jelentések és statisztikák központi adattárában tárolja, központosítja a lekérdezési eljárást és az elismert úti okmányok jegyzékét beviszi a VIS-be.
48. A Tanács az első olvasatban elfogadott álláspontjában megerősíti az adatminőségre vonatkozó szabályokat, és felhatalmazza az eu-LISA-t adatminőség-ellenőrzési mechanizmusok és eljárások kidolgozására és fenntartására.
49. A VIS működése javul, hogy ezáltal is biztosítva legyen a folyamatos rendelkezésre állás.

²¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

A VIS architektúrája

50. Bár a Bizottság a VIS létrehozásáról szóló 2004/512/EK tanácsi határozat módosítását javasolta, a Tanács az első olvasatban elfogadott álláspontjában az Európai Parlament által szorgalmazott megközelítéshez csatlakozott, amely szerint az említett határozatot hatályon kívül kell helyezni és annak tartalmát, valamint a Bizottság végrehajtási határozataiban foglalt egyes elemeket a VIS-rendeletbe kell beépíteni.
51. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja szerint a VIS architektúrája egy centralizált rendszeren alapul. A centralizált rendszert két különböző helyszínen helyezik el, az egyik a fő helyszín, a másik pedig a VIS tartalék központi rendszerének ad helyet.
52. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja az új interoperabilitási helyzet figyelembevételére érdekében továbbfejleszti a VIS architektúráját. Ez a következőkből áll: a VIS központi rendszere, az egységes nemzeti interfészek, a webes szolgáltatás, a fuvarozói portál és a VIS kommunikációs infrastruktúrája. Ezek az elemek – amennyiben technikailag lehetséges – megosztják és újra felhasználják az EES központi rendszerének hardver- és szoftverelemeit, az EES egységes nemzeti interfészeit, az ETIAS fuvarozói portálját, az EES webes szolgáltatását és az EES kommunikációs infrastruktúráját. A kommunikációs infrastruktúra elősegíti a VIS folyamatos rendelkezésre állását és hozzájárul annak biztosításához. Az eu-LISA felel a VIS-nek és elemeinek technikai és üzemeltetési igazgatásáért.

Nyomonkövetési, értékelési és jelentéstételi szabályok

53. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja egy teljes nyomonkövetési és jelentéstételi rendszert vezet be:
- a) az eu-LISA kétévente jelentést nyújt be *a VIS műszaki működéséről*, beleértve annak biztonságosságát és az arcképmások személyazonosítás céljából történő használatának értékelését;
 - b) a tagállamok és az Europol éves jelentéseket készítenek *a VIS-adatokhoz való bűnüldözési célú hozzáférés hatékonyságáról*;

- c) A Bizottság három évvel a módosított VIS működésének megkezdését követően, majd azután négyévente *átfogó értékelést készít a VIS-ről*, amelynek ki kell terjednie többek között az alábbiakra:
- az elért eredményeknek a célkitűzések és a felmerült költségek fényében történő vizsgálata,
 - az alapul szolgáló megfontolások változatlan helytállóságának és az alapvető jogokra gyakorolt hatásának, a VIS biztonságosságának, valamint a VIS-adatok harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel való közlésére vonatkozó rendelkezések alkalmazásának értékelése,
 - a VIS-adatokhoz való bűnüldözési célú hozzáférés hatékonyságáról szóló éves jelentésekben szolgáltatott adatok részletes elemzése, és
 - annak értékelése, hogy a VIS által az ECRIS-TCN rendszerben végzett lekérdezés hozzájárult-e azon célkitűzés eléréséhez, hogy felmérjék, hogy a vízumot, hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumot vagy tartózkodási engedélyt kérelmező személy veszélyt jelentene-e a közrendre vagy a közbiztonságra.
54. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja *a VIS reformjának végrehajtását szolgáló előkészületek állásáról* szóló jelentéstételt is előirányoz: a Bizottság egy évvel a módosító rendelet hatálybalépését követően, majd a tevékenység megkezdéséig évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az előkészületek állásáról, részletes információkat nyújtva a felmerült költségekről, továbbá tájékoztatva azokról a kockázatokról, amelyek hatással lehetnek a VIS-nek az Unió általános költségvetéséből fedezendő összköltségére. E rendelet teljes körű végrehajtásának késedelme esetén a Bizottság a lehető leghamarabb tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot a késedelem okairól, valamint időbeli és pénzügyi következményeiről.

Egyéb jogi aktusok módosításai

55. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja több jogi aktust módosít annak érdekében, hogy hozzáigazítsa őket a VIS reformjához: a Vízumkódex²², a Schengeni határellenőrzési kódex²³, a határregisztrációs rendszer²⁴, az ETIAS²⁵, a SIS alkalmazása visszaküldés céljából²⁶, a SIS alkalmazása a határforgalom-ellenőrzés terén²⁷, interoperabilitás a határok és a vízumügy területén²⁸, valamint az Európai Határ- és Parti Őrségről szóló rendelet²⁹.

²² Az Európai Parlament és a Tanács 810/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a Közös Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) (HL L 243., 2009.9.15., 1. o.).

²³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) (HL L 77., 2016.3.23., 1. o.).

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2226 rendelete (2017. november 30.) a tagállamok külső határait átlépő harmadik országbeli állampolgárok belépésére és kilépésére, valamint beléptetésének megtagadására vonatkozó adatok rögzítésére szolgáló határregisztrációs rendszer (EES) létrehozásáról és az EES-hez való bűnüldözési célú hozzáférés feltételeinek meghatározásáról, valamint a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény, a 767/2008/EK rendelet és az 1077/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 327., 2017.12.9., 20. o.).

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1240 rendelete (2018. szeptember 12.) az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet, az 515/2014/EU rendelet, az (EU) 2016/399 rendelet, az (EU) 2016/1624 rendelet és az (EU) 2017/2226 rendelet módosításáról (HL L 236., 2018.9.19., 1. o.).

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1860 rendelete (2018. november 28.) a Schengeni Információs Rendszernek a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldése céljából történő használatáról (HL L 312., 2018.12.7., 1. o.).

²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1861 rendelete (2018. november 28.) a határforgalom-ellenőrzés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény módosításáról, valamint az 1987/2006/EK rendelet módosításáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2018.12.7., 14. o.).

²⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/817 rendelete (2019. május 20.) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a határok és a vízumügy területén, továbbá a 767/2008/EK, az (EU) 2016/399, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240, az (EU) 2018/1726 és az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a 2004/512/EK és a 2008/633/IB tanácsi határozat módosításáról (HL L 135., 2019.5.22., 27. o.).

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2019.11.14., 1. o.).

Végrehajtási határidő

56. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja – az Európai Parlament első olvasatban elfogadott álláspontjának egyik központi eleméhez hasonlóan – határidőt szab a felülvizsgált VIS végrehajtására. Az Európai Parlament módosítása szerint a VIS-nek két évvel a hatálybalépés után meg kell kezdenie a működését, a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja szerint pedig a Bizottság legkésőbb 2023. december 31-ig határozatot fogad el, amelyben meghatározza a VIS működésének kezdő időpontját. Ez a határidő összhangban van a határigazgatási rendszerek és az interoperabilitási architektúra – amelynek a VIS része – bevezetésére vonatkozó végleges politikai ütemtervvel (2023 vége).

IV. KONKLÚZIÓ

57. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja teljes mértékben tükrözi az Európai Parlament és a Tanács közötti tárgyalások során – a Bizottság segítségével – kialakított kompromisszumot. A Tanács úgy véli, hogy az első olvasatban elfogadott álláspontja egy kiegyensúlyozott csomagot jelent, és a Vízuminformációs Rendszer megreformálásának céljából a 767/2008/EK, a 810/2009/EK, az (EU) 2016/399, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240, az (EU) 2018/1860, az (EU) 2018/1861, az (EU) 2019/817 és az (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2004/512/EK és a 2008/633/IB tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló rendelet az elfogadását követően javítani fogja a határigazgatást és fokozni fogja a schengeni térség belső biztonságát.
58. Ezt a kompromisszumot megerősíti az a levél is, amelyet a LIBE bizottság elnöke 2021. február 1-jén küldött az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének. Ebben a levélben a LIBE bizottság elnöke jelezte, hogy javasolni fogja bizottsága tagjainak és azt követően a plenáris ülésnek, hogy a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontját – az intézményekben elvégzett jogász-nyelvész ellenőrzést követően – a Parlament második olvasata során módosítás nélkül fogadják el.